

Τὸ Θέατρο

ΑΛ. ΛΙΔΩΡΙΚΗ: «Ἡ Μεγάλη στιγμή». (Θίασος Ἀλίκης).

Στὴ σημερινὴ στιγμή πού οἱ κολόνες τοῦ ἀστικοῦ οἰκοδομήματος σαπισμένες καί ὄλο καί τρίζουνε, εἶναι φυσικό, ἡ τάξη πού χάνεται, πού σβύνει, νά κάνει ἀπεγνωσμένο ἀγώνα γιά νά διατηρηθεῖ στήν ἐξουσία. Ἐχτός ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα μέσα πού μεταχειρίζεται (τόπος, σχολεῖο, ἐκκλησία, βία κτλ.) χρησιμοποιοῦ καί τὴ τέχνη (λογοτεχνία, ποίηση, θέατρο). Εἶναι γνωστό πῶς ἡ ἀστική τέχνη, σάν ἕνα μέρος τῆς ἀστικῆς κουλτούρας εἶναι τὸ ἀντικαθρέφτισμα τῆς ἐποχῆς τῆς κυριαρχίας τῆς κεφαλαιοκρατίας, ὅπως καί γενικά ἡ τέχνη εἶναι ἡ ἀντανάκλαση κάθε ἐποχῆς.

Ἔτσι σέ στιγμές ψυχοραγῆματος τῆς κυριαρχίας τάξης, βλέπουμε μιά μερίδα ἀπ' τοὺς ἐκπρόσωπους τῆς ἀστικῆς τέχνης ν' ἀγωνίζονται μὲ τὸ πιό μαχητικότερο τρόπο νά ξυπνήσει ὅλα τὰ κρυμμένα ψεύτικα ἰδανικά τοῦ καπιταλισμοῦ, χωρὶς ν' ἀφίνει νά χαθεῖ τὸ ἔδαφος ἀπ' τὰ πόδια τῆς δίχως μάχη.

Ἄλλη πάλι μερίδα, μᾶς παρουσιάζει τὴ σάπια ἀστική κοινωνία ὅπως αὐτὴ εἶναι δίχως ὅμως νὰ δείχνει μιά διέξοδο γιά τὴν ἀφόρητη κατάσταση πού δημιουργήθηκε ἀπ' τὴν κυριαρχία τάξη, δικαιολογώντας ἔτσι τὴν ἀθλιότητα μέσα στὴν ὁποία εἶναι ριχμένη ἡ ἀνθρωπότητα ἀπ' αὐτὴν, δικαιολογώντας τὴν μὲ τὸ: «ἔτσι πάντα θά 'ναι». Σ' αὐτὴ τὴ κατηγορία ἀνήκει καί τὸ ἔργο τοῦ Λιδωρικῆ.

Ὁ Λιδωρικῆς δὲν κάνει τίποτα ἄλλο, παρὰ νά μᾶς δείχνει — μὲ πολὺ καλὴ τέχνη — τὴ σάπια ἀστική κοινωνία καί εἰδικότερα ἀκόμα, τὴ βουτιγμένη μέσα στὸ βούρκο ἀ σ τ ι κ ῆ τ ἄ ξ η.

Στὴ σκηνὴ παρουσιάζονται οἱ ἐκπροσωπευτικοὶ τύποι κάθε μιάς κατηγορίας τῆς σημερινῆς κοινωνίας, (ἀστικὴ οἰκογένεια, χρηματιστὲς, τυχοδιώχτες, λοποδύτες, πόρνες,) ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς τύπους ὁ κάθε νέος εἶναι ὑποχρεωμένος νά διαλέξει τὸ δρόμο πού θά ἀκολουθήσει.

Ἡ πιό κρίσιμη στιγμή πού ὁ καθένας θά χαράξει ἕνα ὀρισμένο δρόμο γιά τὴ ζωὴ του εἶναι ἡ «Μεγάλη Στιγμή». Ἡ ζωὴ ὅμως πού θά κάνει καθ' ἕνα δὲν καθορίζεται ἀπὸ τίς «συμβουλές» μιᾶς ἡσυχῆς μικροαστῆς μητέρας, μὰ ἀπ' τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον πού γύρω ἀπ' αὐτὸ κινεῖται κάθε ἄνθρωπος. Τὸ λεπριασμένο σῶμα τῆς ἀστικῆς κοινωνίας εἶναι γεμάτο ἀπὸ κοινωνικὲς πληγές (ἀπάτη, κλεψιά, διαφθορά, χαρτοπαιξία κτλ) πού δύσκολα εἶναι ἕνας νέος πού βρίσκεται γύρω ἀπ' αὐτὸ νά μὴ προσβληθεῖ ἀπ' τίς ἀρώστειες αὐτές, Μονάχα ἡ ἐργατικὴ νεολαία, τὸ κομμάτι τῆς τάξης πού κλείνει μέσα τῆς τῆ ζωὴ καί πού στὰ χέρια τῆς βρίσκεται τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας ἀντίδρα στίς προσπάθειες τῆς κεφαλαιοκρατίας γιά νά ξεφύγει ἀπ' τὴ καταστρεφτικὴ τῆς ἐπιρροή.

Βλέπουμε λοιπόν πῶς τὸ περιβάλλον εἶναι ἕνας σοβαρὸς παράγοντας γιά τὴ διαπαιδαγώγηση κάθε ἀνθρώπου καί εἰδικὰ τῶν νέων. Ὁ Δημήτρης δὲ μποροῦσε ν' ἀκολουθήσει ἄλλο δρόμο στὸ πρῶτο στάδιο τῆς ζωῆς του, εἴναι ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος μιᾶς μεγάλης μερίδας νέων πού διαφθείρονται μπλεγμένοι μὲς στὰ πλοκάμια τῆς ἀστικῆς κοινωνίας. Μπλέκει μὲ μιά διεφθαρμένη γυναίκα — δημιούργημα κι αὐτὴ τῆς ἀστικῆς κοινωνίας — παρασύρεται ἀπ' αὐτὴν, χάνει κάθε ἀτομικὴ του πρωτοβουλία καί στὸ τέλος σὲ μέρες ἀνέχειας, τὸν σπρώχνει στὸ ἔγκλημα στὴ κλεψιά, λέ-

γοντας του πῶς «ὁ κόσμος ζεῖ μὲ ἀτιμίες, βρῆς λοιπόν λεφτά». Κι αὐτὸς γίνεται κλέφτης καί βρίσκει λεφτά.

Ἐπιπλέον, ὁ Δημήτρης γίνεται χρηματιστὴς καί περνάει τὴ ζωὴ του στὰ χαρτιά καί στίς γυναίκες καί στὸ τέλος παντρεύεται γιά νά ξαναγυρίσει μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ νά βρεῖ τὴν πρώτη του ἐρωμένη.....

Οἱ τρεῖς δρόμοι πού ἀκολούθησε ὁ Δημήτρης, καθέναν μὲ διαφορετικὴ μορφή, μὰ μὲ τὰ ἴδια χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα (κλεψιά, ἀπάτη, διαφθορά) εἶναι οἱ τρεῖς κολόνες πού πάνω σ' αὐτές εἶναι στηριγμένη ἡ ἀστικὴ κοινωνία.

Μὲ τὸ ἔργο του αὐτὸ ὁ συγγραφέας μᾶς παρουσιάζει χωρὶς νά θέλει μὲ «ἀφέλεια μικροῦ παιδιοῦ» ὀλόγουμη τὴν ἀστικὴ κοινωνία δίχως ὅμως νά μᾶς πει πῶς μπορεῖ ν' ἀλλάξει καί ποιὸς θά τὴν ἀλλάξει.

Ἡ ἀντιδραστικότητα ὅμως τοῦ ἔργου τοῦ Λιδωρικῆ βρίσκεται σὲ τοῦτο τὸ σημεῖο: ὅτι ἐνῶ μᾶς δείχνει τὴν κοινωνία ὅπως εἶναι, φοβᾶται νά προχωρήσει πιὸ πέρα, δειλιάζει καί μὲς λέει πῶς «ἔτσι πάντα θά ναι ἡ ζωὴ.....». Ὁ συγγραφέας καταπίστηκε νά φτιάξει ἕνα κοινωνικὸ ἔργο «προσπάθησε» νά φτιάσει μόνον τὸ πρῶτο μέρος του, προχωρώντας τὸν πᾶνει μιά βαθειὰ μοιρολατρεία, γυρίζει πίσω μὲ τὸ «ἔτσι θά 'ναι πάντα ἡ ζωὴ.....» καί τ' ἀφίνει μισοτελειωμένο...

Τὸ δεύτερο μέρος τοῦ ἔργου, τὸ γράφουσε οἱ ἴδιοι οἱ ἐργάτες μὲ τὴ καθημερινὴ τους πάλη γιά τὸ γκρέμισμα τῆς ἀστικῆς κοινωνίας.....

Θά μᾶς ἐπιτρέψει νά τοῦ δόσουμε μιά συμβουλὴ ὁ κ. Λιδωρικῆς. Τοῦ λέμε. Ἄν θέλει ν' ἀλλάξει τὸν τίτλο τοῦ ἔργου του κι' ἀπὸ «Μεγάλη Στιγμή» νά τ' ὀνομάσει «Ἀστικὴ Κοινωνία». Παραξενεύτηκα γιὰτί ὅσες κριτικὲς διάβασα πού δημοσιεύτηκαν σὲ ἄστικὲς ἑφημερίδες ὅλες τὸν ἐπαινοῦνε, ἐνῶ θά 'πρεπε ν' ἀμυνθῶνεν γιά τὸ «ξεσκέπασμα» τῆς ἀστικῆς κοινωνίας πού κάνει ἀθελά του.....

Μὰ πάλι σκέφτηκα πῶς ὄλοι εἶναι «τὸ ἴδιο νερὸ στὸ ἴδιο ποτήρι».....

Τ. Ἡλιάδης